

Leerevaluatie

Door COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement

Het Regionaal Beleidsteam (RBT)

COVID-19 crisis

Hoe was de bestuurlijke samenwerking en de crisisrespons van het Regionaal Beleidsteam Veiligheidsregio Fryslân in de GRIP 4 structuur tijdens de COVID-19 crisis?

In opdracht van Veiligheidsregio Fryslân heeft het COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement een leerevaluatie uitgevoerd. Het betreft de periode begin maart tot 1 december 2020. Deze factsheet laat op hoofdlijnen de opbrengsten uit het opgestelde rapport zien. Reflectie vond plaats vanuit verschillende perspectieven. De uitkomsten worden gebruikt voor een kwaliteitsslag op strategisch niveau en als input voor bovenregionale en landelijke evaluaties.

De context

Het betreft een onbekend virus en een internationale zeer langdurige crisis. Vanuit het kabinet worden landelijke besluiten genomen en kaders gesteld. Alle veiligheidsregio's zijn opgeschaald naar GRIP 4 en ook opschaling van de nationale crisisorganisatie. Er is in deze crisis intensieve samenwerking tussen de algemene- en functionele keten. In Veiligheidsregio Fryslân namen alle burgemeesters deel aan het RBT, enkele keren vond een (voorbereidend) 'klein' RBT plaats.

Regionale bijzonderheden:

- Specifieke uitdagingen voor eilanden
- Laag aantal besmettingen in Noorden
- Grootschalige besmetting in AZC Sneek
- Afstemming en samenwerking 3-Noord
- GGD maakt bestuurlijk onderdeel uit van Veiligheidsregio Fryslân

Samenvatting en aanbevelingen

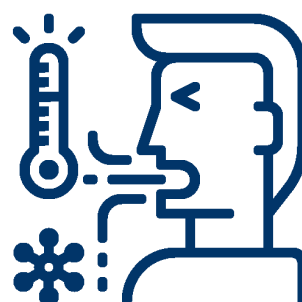
Samenvatting

- Binnen het RBT is goed afgestemd en samengewerkt.
- De situatie in de regio was relatief overzichtelijk.
- Er is gewerkt met professionals en de RBT leden hebben zich goed ondersteund gevoeld.
- Er is waardering voor de verbindende rol van de voorzitter.
- Afstemming met alle burgemeesters heeft goed gewerkt als het gaat om informeren, het komen tot een gedeeld beeld en het komen tot een gezamenlijk (gedragen) aanpak.
- Net als in andere regio's was het RBT in belangrijke mate volgend op landelijke ontwikkelingen en keuzes: het ging meer over de uitvoering en het omgaan van de impact van maatregelen dan over de zelfstandige keuzes in de crisisbeheersing.

Aanbevelingen:

- Bouw in de werkwijze expliciete momenten van reflectie in gericht op de uitdagingen en huidige functioneren. Niet alleen bij een langdurige crisis, maar in alle gevallen.
- Organiseer een reflectiemoment specifiek over Corona en de uitdagingen in de komende maanden. Maak expliciet wat de rolverdeling is en de scope: welke ondersteuning mag/kan een burgemeester regionaal verwachten en wat is aan de gemeenten zelf?
- Maak het vergaderproces strakker door:
  - ⇒ De adviseur/deskundige explicieter bij een thema het woord te geven
  - ⇒ Expliciet de besluiten en acties te formuleren Meer tijdig en gericht voorbereiden van het overleg en de deelnemers helpt hierbij.
- Houd vast aan het onderscheid tussen formele besluitvorming en afstemming, maar zorg wel dat de besluitvorming wordt doorleefd.
- Borg de opgedane positieve ervaringen in de planvorming, zoals het werken met een Informatieknoppunt, met een scenarioteam en de mogelijke rol van de directie.

De bevindingen samengevat vanuit de verschillende perspectieven

Samenwerking en bestuurlijke afstemming in RBT

- Respondenten zijn tevreden over de bestuurlijke samenwerking, dit leidde tot één Friese lijn.
- Het bespreken van specifieke situaties (operationeel) paste bij de aard van de crisis.
- Er was een 'rijke' agenda, over verschillende onderwerpen. Er is gewerkt met uitgewerkte kaders en deze zijn vastgesteld in het RBT.
- De strategie was vooral de landelijke ontwikkelingen te volgen en niet te ver vooruit te lopen.
- Er wordt aandacht gevraagd voor 'afmaken' van de besluitvorming, het tijdig aanleveren van stukken en het meer doorleven van de adviezen.
- De rol van de adviseurs in het RBT was soms beperkt. De expertise kan actiever worden benut.
- Afstemming met driehoekspartners verliep soepel.
- In het RBT is aandacht voor de maatschappelijke impact, onder meer door de rapportages van het Fries Sociaal Planbureau.

De rol van de voorzitter

- Er is een brede waardering voor de verbindende rol.
- Besluiten werden formeel door de voorzitter Veiligheidsregio genomen. Er was genoeg ruimte lokaal om binnen de kaders zelf te acteren als burgemeester.
- De dubbelrol van de voorzitter en zijn rol als burgemeester heeft geen problemen opgeleverd.
- De voorzitter focust het gesprek in het RBT op zaken waar de regio invloed op kan uitoefenen.

Samenwerking regionaal, interregionaal en landelijk

- Er is geïnvesteerd in de samenwerking 3-Noord.
- Via de voorzitter was Fryslân vertegenwoordigd in het veiligheidsberaad. De samenwerking in het veiligheidsberaad is in de kern als positief ervaren.
- De warme rol voor de directeur Veiligheidsregio in de ondersteuning van de voorzitter richting landelijke overleggen en de samenwerking met de andere directeurs Veiligheidsregio is als meerwaarde ervaren.
- Het is gelukt om goed aan te sluiten op de nieuwe werkwijze landelijk die bij deze crisis wordt gehanteerd.
- De implementatie regionaal van landelijke maatregelen is relatief soepel verlopen. Een knelpunt was soms de tijd die zat tussen bekendmaking en juridische borging en de uitlegbaarheid van de maatregelen.
- De regio heeft baat gehad bij landelijk ontwikkelde communicatie uitingen. Het lokaal uitleggen van deze maatregelen was soms een lastige uitdaging.
- Het grensvlak tussen GGD en multi was een zoektocht. De regio heeft baat gehad dat de GGD onderdeel uitmaakt van de veiligheidsregio en erop alle niveaus korte lijnen zijn.

Samenwerking tussen het ROT en het RBT

- Er is grote waardering voor de ondersteuning, briefings en advisering vanuit het ROT. Het komen tot een gedeeld beeld is goed gelukt. De afweging in prioriteit van vraagstukken mag meer in het RBT geagendeerd worden.
- Er is flexibel omgegaan met de crisisorganisatie. Teams zijn aangepast of toegevoegd. De Veiligheidsregio was goed in staat om individuele vragen te beantwoorden hiervoor is veel waardering.
- Er was een duidelijke rolverdeling en rolopvatting en daarmee afbakening tussen het ROT en het RBT. Hierop heeft geen reflectie plaatsgevonden. Vergeleken met andere regio's heeft het ROT een relatief grote rol.
- Binnen de regionale crisisorganisatie is scenario's actief opgepakt en benut in het ROT. Deze kunnen op bestuurlijk niveau nog beter doorleefd en besproken worden.

Samenwerking met gemeenten

- De wijze waarop burgemeesters hun gemeenteraad informeerden en verantwoording is afgelegd is per gemeente vormgegeven. De Veiligheidsregio ondersteunde hierbij. De voorzitter leidde onder andere enkele informatiesessies in Webinar-vorm.
- De interne governance bij gemeenten gericht op het ondersteunen of opvolgen van de uitkomsten van het RBT verschilde sterk.
- Overgang naar de fase met een grotere rol van gemeente. Relatief vroeg is hierover een advies opgesteld door het ROT dat is besproken en geaccordeerd in het RBT. Er is in het RBT niet expliciet gereflecteerd op de uitdagingen.

Meer weten? In het rapport "leerevaluatie Regionaal Beleidsteam (RBT) van Veiligheidsregio Fryslân COVID-19 crisis" (COT, 27 januari 2021) zijn alle bevindingen en aanbevelingen te lezen en worden deze nader toegelicht.